

"SYNOD ZAMOJSKI"

(1720)

FORMA WYZNANIA WIARY

KRAKÓW 2017

www.ultramontes.pl

FORMA PROFESJI WIARY ⁽¹⁾

"SYNOD ZAMOJSKI" ⁽²⁾

(1720)

Ja N. N. mocno wierzę i wyznaję wszystko to i każdą rzecz z osobna, cokolwiek w składzie, którego używa Kościół Święty Rzymski, zawiera się, to jest: Wierzę w jedyne Boga Ojca Wszechmogącego, Twórcę Nieba i ziemi i wszystkich rzeczy widomych i niewidomych, i w jedyne Pana Naszego JEZUSA CHRYSYUSA Syna Bożego jednorodzonego przed wszystkimi wieki, Boga z Boga, światło z światła, Boga prawdziwego, z Boga prawdziwego zrodzonego nie uczynionego, współistotnego Ojcu, przez którego wszystkie rzeczy się stały, który dla nas i zbawienia naszego zstąpił z Nieba i wcielony jest z Ducha Świętego z Maryi Panny i człowiekiem stał się, ukrzyżowany także jest pod Poncjuszem Piłatem, umęczony i pogrzebiony, i trzeciego dnia z martwych wstał według Pisma. I wstąpił do Nieba, siedzi po prawicy Ojcowskiej. I znowu ma przyjść z Chwałą sądzić żywych i umarłych, którego Królestwu nie będzie końca. I w Ducha Świętego Pana ożywiającego, który z Ojca i Syna pochodzi, który pospołu z Ojcem i Synem pokłon bierze, który mówił przez Proroków, i w jeden Święty Kościół Katolicki Apostolski, wyznaję jeden Chrzest Święty, na odpuszczenie grzechów, i czekam zmartwychwstania umarłych, i żywota przyszłego wieku, Amen.

Czczę także i wyznaję powszechne Sobory, jako następuje, to jest:

Nicejski pierwszy: i wyznaję co na nim przeciwko Ariuszowi, potępionej pamięci postanowiono: że Pan nasz JEZUS CHRYSYUS jest Synem Bożym, z Ojca narodziłym, jednorodzonym, z istoty narodziłym Ojcowskiej, nie uczynionym, współistotnym Ojcu, i że niezbożne one słowa słusznie na tymże Soborze potępione są: że kiedyś nie był, albo że jest uczyniony z tych rzeczy, które nie są, albo że jest z innej substancji i istoty, albo że jest odmiennym, albo w co innego mogącym obrócić się Synem Bożym.

Konstantynopolitański pierwszy, drugi w liczbie, i wyznaję, co na nim przeciwko Macedoniuszowi potępionej pamięci postanowiono jest, że Duch Święty nie jest sługą, ale Panem, nie stworzeniem, ale Bogiem, jedno mającym z Ojcem i Synem Bóstwo.

Efeski pierwszy, trzeci w liczbie i wyznają, cokolwiek przeciwko Nestoriuszowi potępionej pamięci postanowiono jest, to jest: że Bóstwo i człowieczeństwo, niewymownym zjednoczeniem, w jednej Osobie Syna Bożego jednego, nam Pana naszego JEZUSA CHRYSYTA postanowiły, i dla tej przyczyny Panna Najświętsza prawdziwą jest Bogarodząca.

Chalcedoński, w liczbie czwarty, i wyznają, cokolwiek na nim przeciwko Eutychiuszowi, i Dioskorowi potępionej pamięci postanowiono jest, że jeden i tenże Pan nasz JEZUS CHRYSYTA doskonałym jest w Bóstwie, i doskonałym w człowieczeństwie, prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek złożony z Duszy rozumnej i ciała, współistotny Ojcu według Bóstwa, i tenże współistotny nam według człowieczeństwa, we wszystkim nam podobny oprócz grzechu, przed wieki wprowadzie według Bóstwa zrodzony z Ojca, w ostatnie zaś dni tenże zrodzony dla nas i dla naszego zbawienia, z Maryi Panny Bogarodzicy według człowieczeństwa, który jeden tenże CHRYSYTA Syn Boży jednorodzony, we dwóch naturach, bez mieszania nierozdzielnie, i nie rozłączonym sposobem ma być wyznawany, w którym nigdy różność natur zniesiona nie była dla zjednoczenia, ale zawsze w całości różność obudwóch natur zostawała, do jednej Osoby, albo subsistencji schodząc się, a nie we dwie Osoby dzieląc się, albo rozłączając się, i że tenże jest Syn i jednorodzony, Bóg prawdziwy Pan nasz JEZUS CHRYSYTA.

Także, że tegoż Pana naszego JEZUSA CHRYSYTA Bóstwo, według którego współistotnym jest Ojcu i Duchowi Świętemu, niecierpieliwe jest i nieśmiertelne, ten zaś ukrzyżowany jest i umarł, tylko według ciała, jako równie postanowiono jest także na przerzeczonym Soborze, i w Liście świętego LEONA Rzymskiego Papieża, którego usta, że Piotr św. mówił na tymże Soborze, Ojcowie święci przyznali.

Przez które postanowienie potępia się bezbożne kacerstwo onych, którzy do trisagium, albo trójświętej pieśni od Aniołów podanej, i na tymże Soborze Chalcedońskim śpiewanej, "Święty Boże, Święty mocny, Święty nieśmiertelny zmiłuj się nad nami", przydawali: "który ukrzyżowany jesteś za nas", a zatem twierdzi, że natura Boska jest cierpieliwa i śmiertelna.

Konstantynopolitański drugi, piąty w liczbie, na którym Soboru Chalcedońskiego postanowienia ponowione są.

Konstantynopolitański trzeci, szósty w liczbie, i wyznają, co na nim przeciwko Monotelitom, albo jednolcom postanowiono, to jest: że w jednym

i tymże Panu naszym JEZUSIE CHRYSZTUSIE dwie są wole przyrodzone, i dwie operacje naturalne nie odmiennie, nie przemiennie, nie rozłączonym sposobem, bez zmieszania, i że ludzka Jego natura nie jest przeciwna, ale podległa Boskiej Jego i wszechmocnej woli.

Nicejski drugi, siódmy w liczbie, i wyznaję, co na nim przeciwko obrazoburcom postanowiono, to jest: że Obrazy Chrystusowe, i Panny Przenajświętszej i drugich Świętych, należy mieć i trzymać, i tymże należyłą cześć i poszanowanie oddawać.

Konstantynopoliński czwarty, w liczbie ósmy, i wyznaję, że słusznie na nim Focjusz jest potępiony, i Ignacy św. Patriarcha przywrócony.

Czczę także i przyjmuję wszystkie insze powszechne Sobory, powagą Papieża Rzymskiego odprawowane, i od tegoż potwierdzone, a osobliwie Florencki Sobór, i wyznaję te rzeczy, które na nim postanowione są, to jest: że Duch Święty od Ojca i Syna jest przedwiecznie, iswoją istotę, i swoje bycie przebywające ma z Ojca pospołu i Syna i z obudwóch przedwiecznie, jako od jednego początku i jednego tchnienia pochodzi.

Także te słowa: "i Syna" (*Filioque*), dla objaśnienia prawdy i dla następującej potrzeby, bez grzechu i słusznie do Składu są przydane.

Także, że na praśnym i kwaśnym chlebie pszennym, Ciało Chrystusowe prawdziwie się poświęca, i Kapłani, na którymkolwiek z nich same Ciało Chrystusowe mają poświęcać, każdy według Kościoła swego zwyczaju, lub Zachodniego, lub Wschodniego.

Także, że ci, którzy prawdziwie pokutując schodzą z tego świata, póki przez godne pokuty swoje nie uczynią zadość sprawiedliwości Boskiej za swoje złe uczynki i niedbalstwa, dusze ich po śmierci w mękach Czyścowych oczyszczone bywają, a żeby w tychże mękach ulżenie, i z nich uwolnienie mogli mieć, pomagają im wiernych ratunki, ofiary, Msze Święte, które od wiernych, za drugich wiernych zwykły się czynić według postanowienia Kościelnego, i że dusze tych, którzy po przyjęciu Chrztu żadnej zmazy grzechowej nie zaciągnęli, także i one, które po zaciągniętej zmazy grzechowej, albo w ciele tym, albo wyzute z niego są oczyszczone, do Nieba zaraz przyjmowane bywają, i jaśnie widzą Boga w Trójcy jedyne jako w sobie jest, według różności jednak zasług jaśniej jeden nad drugiego i doskonalej; Tych zaś dusze, którzy w uczynkowym grzechu schodzą, a tym śmiertelnym, albo z samym tylko pierworodnym, natychmiast do piekła zstępują, jednakże nierównymi mękami karani bywają.

Także, że Święta Stolica Apostolska i Rzymski Papież zwierzchność ma na całym świecie, i tenże Rzymski Papież prawdziwym jest następcą błogosławionego Piotra, Xiążęcia Apostolskiego, i prawdziwym Chrystusa Namiestnikiem, i całego Kościoła Głową, i że wszystkich Chrześcijan Ojcem i Nauczycielem zostaje, i jemu w błogosławionym Pietrze pasienia i rządzenia powszechnego Kościoła władza dana jest od Pana naszego JEZUSA CHRYSTUSA, jako to (co tenże Ekumeniczny Sobór Florencki twierdzi) w dziejach Ekumenicznych Soborów i świętych Kanonach zawiera się.

Jako także, że Zakonne starego Testamentu, albo Mojżeszowe prawa, ceremonie, święte ofiary i Sakramenta, za przyjściem Pana naszego JEZUSA CHRYSTUSA ustały, i po rozgłoszonej Ewangelii bez grzechu nie mogą być chowane, także, że starego zakonu różność potraw czystych i nieczystych, do ceremonii należy, która za powstaniem Ewangelii ustała. Niemniej także, że ów Apostolski zakaz wstrzymania się od jedzenia ofiar bałwochwalskich, krwi i duszonych rzeczy, onemu tylko służył czasowi, żeby między Poganami i Żydami materia różności zniesiona była, którego Apostolskiego zakazania kiedy ustała przyczyna, ustał także i zakaz.

Równie czczę i przyjmuję także Trydencki Sobór i wyznaję wszystko, co na nim postanowiono i objaśniono a osobliwie że we Mszy Świętej ofiaruje się Panu Bogu prawdziwa, własna i błagalna ofiara za żywych i umarłych, i że w Najświętszym Sakramencie Eucharystii (według Wiary, która zawsze w Kościele Bożym była) zawiera się prawdziwie, rzeczywiście i substancjalnie, Ciało i Krew, pospołu z Bóstwem i duszą Pana naszego JEZUSA CHRYSTUSA, zatem i cały Chrystus i że dzieje się obrócenie całej substancji chleba w Ciało i całej substancji wina w Krew, które to obrócenie albo przemienienie Katolicki Kościół bardzo słusznie transsubstancjacją nazywa, i jako pod każdą z nich, tak pod każdej z osobna Postaci częściami po uczynionym poświęceniu znajduje się wszystek Chrystus. Także, że jest siedem nowego Zakonu Sakramentów, od Chrystusa Pana postanowionych dla zbawienia narodu ludzkiego, lubo nie wszystkie każdemu potrzebne, to jest: Chrzest, Bierzmowanie, Eucharystia, Pokuta i ostatnie Pomazanie, Kapłaństwo i Małżeństwo, i że też łaskę dają, i z nich: Chrzest, Bierzmowanie i Kapłaństwo powtórzonymi być nie mogą.

Także, że Chrzest jest potrzebny do zbawienia, a zatem kiedy śmierć następuje, natychmiast bez wszelkiego odkładania powinien być udzielony, i od każdego człowieka i każdego czasu, z należyłą materią, formą, i intencją dany, jest ważny. Także, że Sakrament Małżeństwa jest węzeł nierozzerwany, i

lubo dla cudzołóstwa, kacerstwa i inszych przyczyn, może być rozłączenie łoża i mieszkania między małżonkami, jednakże dlatego nie godzi się im zaciągać inszego małżeństwa. Także, że Apostolskie i Kościelne podania, mają być szanowane i przyjmowane. Także, że władza Odpustów w Kościele jest zostawiona, i ich używanie Chrześcijańskiemu ludowi bardzo jest zbawienne.

Także co o grzechu pierworodnym, o usprawiedliwieniu i o Świętych Ksiąg tak starego jako i nowego Zakonu registrze jest postanowiono, jako też ich tłumaczeniu na przereczonym Soborze Trydenckim przyjmuję i wyznawam.

Insze także wszystkie rzeczy przyjmuję i wyznawam, które przyjmuje i wyznawa Święty Kościół Rzymski, i oraz wszystkie rzeczy przeciwne, schizmy i kacerstwa, od tegoż Kościoła potępione, odrzucone i anatematyzowane, i ja równie potępiam, odrzucam i anatematyzuję, albo wyklinam.

Do tego Rzymskiemu Papieżowi prawdziwemu błogosławionego Piotra Xiążęcia Apostolskiego następcy i Namiestnikowi Chrystusowemu prawdziwe posłuszeństwo obiecuję i przysięgam.

Tęż Wiarę Katolickiego Kościoła, w którym nie będąc, żaden zbawiony być nie może, którą teraz dobrowolnie wyznaję, i prawdziwie trzymam, onę całą i nienaruszoną, aż do ostatniego tchu życia mego, statecznie za pomocą Bożą trzymać, i wyznawać, i żeby moi także poddani, i ci, których staranie do mego Urzędu należeć będzie, trzymali, uczyli i opowiadali, ile ze mnie będzie można, starać się mam i powinien będę.

Ja tenże N. N. obiecuję, ślubuję, przysięgam, tak mi Panie Boże dopomóż i ta Święta Ewangelia.

Synod Prowincjalny Ruski w Mieście Zamościu Roku 1720. odprawiony, a w R. 1724 za rozkazem Ś. K. de Propag. F. łacińskim językiem w Rzymie z druku wydany, potym wkrótce z zalecenia J. W. J. X. Leona Kiszki Metropolity całej Rusi na polski przez J. X. Polikarpa Filipowicza Z. Ś. Bazylego W. Opata Pińskiego na Leszczu przewidziany, w tymże języku dopiero z słów istnością i sposobem pisania tamtych lat Pisarza i z krótkim od tegoż dla Spowiedników Pamiętnikiem przedrukowany Roku Pańskiego 1785. W Wilnie, w DRUKARNI XX. BAZYLIANÓW, ss. 19-29.

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześniono).

Przypisy:

(1) Jest to Wyznanie Wiary dla chrześcijan wschodnich przepisane przez Papieża Urbana VIII w r. 1642 i potwierdzone przez Papieża Benedykta XIV w konstytucji "Nuper ad nos" z 16 marca 1743 r. Zob. 1) Urbanus Papa VIII, Benedictus Papa XIV, [Professio fidei Orientalibus praescripta](#). 2) Papież Urban VIII, Papież Benedykt XIV, [Wyznanie Wiary dla chrześcijan wschodnich](#).

(2) "Synod Zamojski (r. 1720) zgromadzony za pozwoleniem Benedykta XIII pod prezydencją Legata świętej Apostolskiej Stolicy, arcybiskupa Edesseńskiego Hieronima Grimaldiego, składał się ze wszystkich biskupów unickich z Metropolity; Dziekani, Prałaci i Deputowani klasztorów w nim zasiadali. Dopuszczeni byli delegowani od bractw, ludzie świeccy. Z Cesarstwa Rosyjskiego jeden tylko był biskup Smoleński. Synod ten sławny z doskonałej jednomyślności i znajomości praw kościelnych, przeszedł znaczeniem i ważnością wszystkie które go poprzedzały, tę ważną roztrząsającą kwestię o Unii. Jak na Florenckim Soborze, kiedy wobec patriarchy i biskupów z całego Wschodu i Zachodu Marek Efeski wicherzył i rozrywał zgodę, tak i u nas w Brześciu, później w Lublinie zawsze *pars adversa* chociaż była w mniejszości zrywała jedność; a przeto sprawa Boska zupełnie zbawiennych nie mogła dać owoców i skutków. W Zamościu była doskonała jednomyślność, zupełna jedność, ostateczne wszystkich kwestii rozwiązanie i decyzja w duchu Bożym, w duchu Kościoła świętego z uczestnictwem nieporównanej Ducha Świętego łaski. Uchwały Synodu Zamojskiego zostały Bullą Ojca świętego zatwierdzone. Jednocześnie dwie Kongregacje, Kongregacja *de propaganda fide*, to jest rozszerzenia wiary świętej, i Kongregacja, do objaśnienia ustaw Trydenckiego Soboru ustanowiona, uchwały i statuty Zamojskiego Synodu zatwierdziły swymi dekretami, podały je do druku, ogłaszając za jedyne prawidło dla całego Kościoła zjednoczonej Rusi. Na tym Synodzie najprzód uczynione zostało wyznanie wiary świętej katolickiej podpisane przez wszystkich biskupów i kapłanów tam obecnych, złożone do rąk Legata Stolicy Apostolskiej w słowach następujących. (...) (3)

Takie uczynił wyznanie wiary sławny i wiekopomny Synod Zamojski. To wyznanie wiary zalecił i rozkazał Synod, aby wszyscy kapłani w całej Rusi nie dalej jak we trzy miesiące, stwierdzili i uczynili na piśmie przed swoją miejscową zwierzchnością; aby to dopełnili zakonnicy równie jako i świeccy, nawet i mniszki. Nadal aby każdy kapłan przed wyświęceniem, każdy biskup przed konsekracją, wyznanie wiary katolickiej uczynił; i aby później tej nieszytej Chrystusowej sukni nie rozdierano, Synod wzbrania wszelkich ze schizmatykami, innowiercami stosunków duchownych; zakazuje także bywać w cerkwiach [schizmatyków] i jakiegokolwiek mieć uczestnictwo w ich nabożeństwach i sakramentach: a kto by wyznania takowego nie uczynił, za odszczepieńca winien być poczytany". – *Wspomnienia narodowe*, przez Eu.....go Helleniusza. Paryż 1861, s. 132. 135-136.

(3) Wersja Wyznania Wiary Synodu Zamojskiego zamieszczona w książce Eustachego Iwanowskiego pt. *Wspomnienia narodowe* jest niedokładna i skrócona. Poniżej ta wersja poprawiona i nieznacznie uzupełniona:

WYZNANIE WIARY ŚWIĘTEJ KATOLICKIEJ

"SYNOD ZAMOJSKI"

(1720)

Ja N. N. wierzę mocno i wyznaję każdą prawdę z osobna i razem wszystkie prawdy, jakie się zawierają w Składzie Wiary, którego używa święty Kościół rzymski, to jest:

Wierzę w Boga jednego, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszechrzeczy widomych i niewidzialnych. I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego. I z Ojca zrodzonego przed wszystkimi wiekami. Boga z Boga, światłość z światłości, Boga prawdziwego z Boga prawdziwego. Zrodzonego, niestworzonego, współistotnego Ojcu, przez którego wszystko jest stworzone. Który dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z niebios. I wziął ciało przez Ducha Świętego z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany także za nas pod Poncjuszem Piłatem, umęczony jest i pogrzebiony. I zmartwychwstał trzeciego dnia według Pisma. I wstąpił do nieba. Siedzi po prawicy Ojca. I znowu ma przyjść w chwale, sądzić żywych i umarłych, którego królestwu nie będzie końca. I w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, Który od Ojca i od Syna pochodzi. Który wspólnie z Ojcem i Synem cześć i uwielbienie odbiera. Który mówił przez Proroków. I w jeden, Święty, Katolicki i Apostolski Kościół. Wyznam jeden Chrzest na odpuszczenie grzechów. I oczekiwam zmartwychwstania umarłych. I żywota przyszłego wieku. Amen. (4)

Czczę także i przyjmuję wszystkie Sobory powszechne, jak następuje, mianowicie: Nicejski Pierwszy, potępiając oznaczone w nim błędy i kacerstwa Ariusza, uznając Pana naszego Jezusa Chrystusa być Synem Bożym, nie uczynionym, nie stworzonym, ale jednorodzonym, współistotnym Ojcu (*consubstantialem Patri*), a wszystkie przeciwne nauce tej zdania, słusznie i sprawiedliwie na tymże Nicejskim Soborze potępione uznajemy.

Przyjmujemy Konstantynopolitański Pierwszy, a drugi z porządku, w którym oznaczone i potępione są błędy i herezje Macedoniusza przeciw Duchowi Świętemu. – Ducha Świętego wierzymy być nie sługą lecz Panem, nie stworzeniem, lecz Bogiem, *unam Deitatem habentem cum Patre et Filio*.

Trzeci Sobór Efeski uznając sprawiedliwie potępione na nim błędy i herezje Nestoriusza, wierzymy że Bóstwo i Człowieczeństwo, w niepojętym, cudownym i niewysłowionym zjednoczeniu w osobie Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Bożego są połączone, i Najświętsza Panna Maryja prawdziwą Boga jest Rodzicielką.

Szanujemy i uznajemy Chalcedoński, czwarty, potępiający błędy i herezje Eutychesa i Dioskora przeciwko Bóstwu Chrystusa Pana wykazane. Wierzymy że Chrystus Pan nasz Syn Boży był doskonałym Bogiem i doskonałym człowiekiem, *perfectus in Deitate et perfectus in humanitate*, to jest był prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem z duszy rozumnej, myślącej (*ex anima rationali*) i z ciała złożony, współistotny (*consubstantialis*) Ojcu z Bóstwa, a nam wszystkim z człowieczeństwa, we wszystkim nam

podobny prócz grzechu. Wedle Bóstwa istniejący przed wiekami od początku (*ante saecula*), a co do człowieczeństwa z Przenajświętszej Maryi Panny zrodzony, dla naszego ratunku i zbawienia. Te dwie natury, Boska i ludzka nie tracąc z własności swojej i przymiotów, w jednej osobie Pana Naszego Jezusa Chrystusa są połączone. Nie masz przeto w Nim dwóch osób ale jedna, chociaż dwie są natury, te nierozdzielnie są połączone. Co do Bóstwa współistotny Ojcu i Duchowi Świętemu, nieśmiertelny i niepodlegający cierpieniom (*immortalis, impassibilis*), a wedle ciała ukrzyżowany i umarł w boleściach. Wierzyć i wyznawać należy o Bóstwie i człowieczeństwie Chrystusa Pana tak jak je określił wymieniony Sobór Chalcedoński potępiający błędy Eutychesa, i list św. Leona rzymskiego Papieża, przez którego przemówił Piotr Apostoł. Tego Ojca świętego naukę, słowo o Bóstwie i człowieczeństwie Chrystusa Pana, Sobór Chalcedoński uwielbił.

Przyjmujemy, szanujemy równie Sobór piąty, Konstantynopolitański Drugi, na którym odnowiona była i powtórzona nauka Chalcedońskiego Soboru.

Przyjmujemy Sobór szósty, Konstantynopolitański Trzeci, na którym monoteletów błędy są określone. Wierzimy jak ten Sobór naucza, że w Panu naszym Jezusie Chrystusie są dwie naturalne wole, dwa działania: *duas naturales voluntates, duas naturales operationes*. Wola Jego ludzka nie jest Boskiej przeciwna, lecz Boskiej i Wszechmocnej Jego woli jest uległą.

Przyjmujemy tudzież Sobór siódmy, Nicejski Drugi, na którym ikonoklastów błędy są potępione i jest zdefiniowane, że obrazy Chrystusa Pana, Najświętszej Panny, Matki Bożej, i innych Świętych mieć i zachowywać trzeba, oraz oddawać im należną cześć i poszanowanie.

Czczymy, szanujemy, przyjmujemy, ósmy, Konstantynopolitański Czwarty, na którym Focjusz jest potępiony, skarany, a Ignacy uznany Konstantynopolitańskim patriarchą.

Równie też czczymy i przyjmujemy wszystkie inne Sobory powszechne, które tylko są przez świętą Rzymską Apostolską Stolicę zwołane i zatwierdzone; i tak Sobór Florencki który naucza i objaśnia że Duch Święty pochodzi od Ojca i Syna. Duch Święty wiecznie od Ojca i Syna pochodząc, swoją istotę ma równie od Ojca jak i od Syna. Od Ojca i od Syna jakoby z jednego źródła i początku, z jednego tchnienia pochodzi, *tanquam ab uno principio et unica spiratione procedit*. Dlatego ów dodatek *Filioque*, uczyniony w *Symbolum*, jako wyraźnie objaśniający bez wszelkich wątpliwości tę prawdę, jest sprawiedliwym i koniecznym. W chlebie praśnym (*in azymo*), jako i w kwaśnym zarówno konsekrować się może Ciało Pańskie, bez żadnej różnicy, zostawując zwyczaj dawne dwóch Kościołów, Kościół Rzymski *in azymo*, Grecki *in pane fermentato triticeo*. Mocą słów kapłana we Mszy św. chleb w Ciało Pańskie się przemienia. Wierzimy to i uznajemy, że jeśli pokutujący i w miłości Pana Boga ze świata schodzą, a dostatecznie w życiu nie są przez pokutę oczyszczeni, jako nic skażonego nie wnijdzie do Królestwa Niebieskiego, dusze ich w czasowym tylko cierpieniu w czyśćcu oczyszczać się muszą od wszelkiej by najmniejszej zmayı. Duszom tym wielką pomocą są modlitwy wiernych, jałmużny, a nade wszystko Msze święte które Kościół wojujący zanoszą i ofiaruje za Kościół cierpiący, to jest za dusze w czyśćcu zatrzymane. Dzieci niemowlęta po Chrzcie św. z grzechu pierwotnego oczyszczone, a zatem nie mające

grzechu śmiertelnego, równie też i ci którzy doskonałą za grzechy swoje uczynili pokutę w tym życiu w ciele, lub w czyścisku wyszedłszy z ciała, wchodzą do nieba i widzeniem wiecznym Boga w Trójcy jedyne są nagrodzeni. Tam wedle zasług swoich na rozmaitych stopniach szczęśliwości się znajdują. Ci zaś którzy w grzechu śmiertelnym umierają, albo w grzechu pierwotnym bez łaski Chrztu św., wchodzą do piekieł (*in infernum*), gdzie rozmaite są stopnie wiecznych cierpień. Wierzmy że Święta Stolica Apostolska i rzymski Papież dzierży prymat nad całym okręgiem ziemi, i że tenże Ojciec święty, Biskup Rzymski jest duchownym następcą św. Piotra Apostoła, prawdziwym zastępcą Chrystusa Pana, widzialnym Jego Namiestnikiem, głową całego Kościoła i wszystkich Chrześcijan, świata całego ojcem i nauczycielem. Do rządzenia, prowadzenia (*pascendi, regendi*) całego chrześcijańskiego świata ma pełną moc nadaną od Chrystusa Pana, jak o tym naucza tenże Sobór Florencki, ekumeniczne sobory i kanony święte.

Równie czcimy i przyjmujemy święty Sobór Trydencki, całą jego naukę i wszystkie ustawy uznajemy, przyjmując jego dogmaty o Mszy świętej i o Sakramencie Eucharystii, zarówno czy pod dwoma postaciami, lub pod jedną Ciałem i Krew Pańską Pana naszego Jezusa Chrystusa przyjmujemy. Przez Chrystusa Pana w nowym Zakonie w Kościele Bożym jest siedem ustanowionych Sakramentów. Przez nie zlewa się łaska nieodzowna do zbawienia dusz ludzkich. Bez Chrztu św. zbawionym być nie można. Chrzt, Bierzmowanie i Kapłaństwo są niezmasane, powtórzonymi być nie mogą. Sakrament Małżeństwa jest nigdy nierozrywany. Dla herezji i cudzołóstwa małżonkowie się rozdzielić mogą, ale co do związku z sobą sakramentalnego są nierozłączeni na zawsze. Wszystkie tradycje kościelne i apostolskie przyjęte i szanowane być powinny (*ecclesiasticas et apostolicas traditiones*). Łaska odpustów przez Chrystusa Pana w Kościele jest zostawiona, jej używanie jest nieskończenie dla dusz ludzkich potrzebnym i zbawiennym. Co się tyczy pierwotnego grzechu, usprawiedliwienia, pokuty, Ksiąg Starego i Nowego Testamentu Pisma św., stosować się zupełnie należy do tego, co wymieniony Sobór Trydencki naucza i postanowił.

Wszystko to przyjmujemy, wierzymy, uznajemy, co Kościół święty rzymskokatolicki przyjmuje, naucza, do wierzenia podaje. Wszystkie odszczepieństwa, herezje, przez Kościół święty rzymskokatolicki potępione, zarówno odrzucamy, potępiamy i wyklinamy. Głowie Kościoła Biskupowi Rzymskiemu posłuszeństwo zaręczamy i poprzysięgamy. Wiare świętą katolicką bez której nikt zbawionym być nie może, tak jakośmy ją teraz wyznali, niezmasaną i niezachwianą, niezmienną do ostatniego tchu życia zachowamy najstalej (*constantissime*). Utrzymywać ją, wyznawać, głosić, rozszerzać będziemy, nauczając tych wszystkich, którzy są staraniu naszemu i duchownej władzy poruczeni, bez względu na wszelkie niebezpieczeństwa, gdyby i życie utracić przyszło, najusilniej się o to starać postanawiamy i zaprzysięgamy. (5)

(*Wspomnienia narodowe*, przez Eu....go Helleniusza [Eustachy Iwanowski]. Paryż. W DRUKARNI L. MARTINET, PRZY ULICY MIGNON, 2. 1861, ss. 132-135).

(4) Wyznanie Wiary Nicejsko-Konstantynopolitańskie przytoczono za: *Mszał Rzymski z dodaniem nabożeństw nieszpornych*, opracował O. G. Lefebvre benedyktyn. Przekład polski poprawili ks. dr Stefan Świetlicki i ks. Henryk Nowacki. Opactwo Św. Andrzeja Lophem lez Bruges [1931], ss. 109-111.

- (5) Por. 1) Kodeks Prawa Kanonicznego, Papież Pius IV, [Wyznanie Wiary katolickiej](#).
- 2) Św. Pius V, Papież, [Katechizm Rzymski według uchwały świętego Soboru Trydenckiego](#).
- 3) Św. Pius X Papież, a) [Przysięga antymodernistyczna](#). b) [Encyklika Pascendi dominici gregis o zasadach modernistów](#). c) [Przemowa do kardynałów przeciw neoreformizmowi religijnemu](#).
- 4) Kongregacja Św. Inkwizycji, [Wyznanie Wiary dla heretyków przechodzących na łono Kościoła katolickiego](#).
- 5) "Cahiers Romains", [Dla katolików rzymskich integralnych](#).
- 6) Ks. Walenty Gadowski, [Nauka Kościoła. Wybór orzeczeń dogmatycznych Kościoła katolickiego i jego praw kanonicznych](#).
- 7) Św. Robert kard. Bellarmin SI, a) [Katechizm mniejszy czyli Nauka Chrześcijańska krótko zebrana](#). b) [Wykład nauki chrześcijańskiej \(katechizm większy\)](#).
- 8) Piotr kardynał Gasparri, [Katechizm katolicki \(Catechismus catholicus\)](#).
- 9) O. Jan Jakub Scheffmacher SI, [Katechizm polemiczny czyli Wykład nauk wiary chrześcijańskiej przez zwolenników Lutra, Kalwina i innych z nimi spokrewnionych, zaprzeczanych lub przekształcanych](#).
- 10) Księża poznańscy, [Rusin, Moskal i Polak, czyli Kościół unicki a Schizma](#).
- 11) Ks. Piotr Skarga SI, [O jedności Kościoła Bożego pod jednym pasterzem i o greckim i ruskim od tej jedności odstąpieniu, oraz Synod Brzeski i Obrona Synodu Brzeskiego](#).
- 12) Antoni Muchliński, a) [Maronici](#). b) [Materiały do dziejów kościoła polskiego z języków wschodnich. \[Listy Patriarchów Maronickich\]](#).
- 13) Ks. Józef Umiński, [Teksty źródłowe do nauki dziejów Kościoła](#).
- 14) Bp Władysław Krynicki, [Sobór Watykański](#).
- 15) "Dwutygodnik Diecezjalny Wileński", [Nauka Ojców Kościoła Wschodniego o władzy papieskiej](#).

(Przypisy od red. **Ultra montes**).

([HTM](#))

© **Ultra montes** (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXVII, Kraków 2017